

Pradžia>Teisės aktai ir Teismo praktika>Nacionalinės teisės aktai

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([bg](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

[bulgarų](#)

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Nacionalinės teisės aktai

Bulgarija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Bulgarijos teisės sistemą ir Bulgarijos teisės apžvalgą.

Teisės šaltiniai

Nacionaliniai teisės šaltiniai

Teisės šaltiniai:

Bulgarijos Respublikos Konstitucija (paskelbta SG 56/1991 m. liepos 13 d., iš dalies pakeista SG 85/2003 m. rugsėjo 26 d., SG 18/2005 m. vasario 25 d., SG 27/2006 m. kovo 31 d., SG 78/2006 m. rugsėjo 26 d. – Konstitucinio Teismo sprendimu Nr. 7/2006, SG 12/2007 m. vasario 6 d.);

teisės aktai ir
aktai.

Teismų praktika nėra oficialus teisės šaltinis, tačiau jos normos yra įtikinamos.

Europos ir tarptautiniai teisės šaltiniai

Vienas iš pagrindinių Bulgarijos teisės šaltinių yra Europos Sąjungos teisė.

Nacionalinės teisėtvarkos dalis yra Bulgarijos ir trečiųjų valstybių sudarytos tarptautinės sutartys.

Laikantis konstitucinės tvarkos Bulgarijoje ratifikuotos, paskelbtos ir įsigaliojusios tarptautinės sutartys tapo valstybės teisės aktų dalimi. Tokia teisė turi viršenybę bet kokios nacionalinėje teisėje įtvirtintos kolizinės normos atžvilgiu.

Visi teisės aktai privalo būti paskelbti ir turi įsigalioti po trijų dienų nuo jų paskelbimo, išskyrus atvejus, kai pačiuose juose numatyta kitaip.

Įvairių rūšių teisinių priemonių aprašas

Rašytinės priemonės – tai Bulgarijos Respublikos Konstitucija, tarptautinės sutartys, teisėkūros priemonės ir aktai (dekretai, potvarkiai, nutartys, taisyklės, nurodymai ir įsakymai).

Bulgarijos Respublikos Konstitucija turi aukščiausią juridinę galią. Ja nustatoma valstybės institucijų organizacinė struktūra, principai, įgaliojimai ir funkcijos, taip pat piliečių teisės ir pareigos.

Įstatymas – tai norminis aktas, kuriuo reglamentuojami arba aiškinami (remiantis Konstitucija) socialiniai santykiai, kuriuos galima ilgai laikui reglamentuoti, atsižvelgiant į vieno ar kelių teisės institutų ar jų šakų dalyką ar subjektus. Išsamesnė informacija pateikiama Bulgarijos Respublikos įstatymo dėl norminių aktų 3 straipsnyje.

Visi teisės aktai privalo būti paskelbti ir turi įsigalioti po trijų dienų nuo jų paskelbimo, išskyrus atvejus, kai pačiuose juose numatyta kitaip.

Ministrų Taryba **dekretą** priima tvirtindama potvarkius, nutartis ar nurodymus ir priimdama aktus, kuriais nustatomos socialinės priemonės, nereglamentuotos jos vykdomosios ir nurodomojo pobūdžio veiklos srityje. Išsamesnė informacija pateikiama Bulgarijos Respublikos įstatymo dėl norminių aktų 6 straipsnyje.

Potvarkis – tai norminis aktas, priimamas siekiant įgyvendinti visą įstatymą. Juo nustatoma valstybės ir vietos lygio įstaigų organizacinė struktūra arba jų veiklos vidaus tvarka.

Nutartis – tai norminis aktas, priimamas siekiant įgyvendinti aukštesnę juridinę galią turinčio norminio akto tam tikras nuostatas arba kitas dalis.

Nurodymas – tai norminis aktas, kuriuo pagal hierarchiją aukštesnė įstaiga duoda nurodymus pavaldžioms įstaigoms dėl norminio akto įgyvendinimo arba tais atvejais, kai ji turi užtikrinti norminio akto vykdymą.

Kiti – neužrašyti – šaltiniai, pavyzdžiui, **teisės papročiai** ir **bendrieji teisės principai**, taip pat yra svarbūs.

Aukščiausiųjų teismų aiškinamieji sprendimai gali būti laikomi šalutiniu teisės šaltiniu.

Konstitucinio Teismo sprendimai turi būti paskelbti Oficialiajame valstybės leidinyje per 15 dienų nuo jų priėmimo datos. Sprendimas turi įsiteisėti po trijų dienų nuo jo paskelbimo. Bet koks Konstituciją pažeidžiančiu pripažintas aktas nustoja galioti nuo tos datos, kurią įsigalioja toks sprendimas. Įstatymo dalys, nepripažintos pažeidžiančiomis Konstituciją, lieka galioti.

Teisės normų hierarchija

Bulgarijos Respublikos Konstitucija – tai aukščiausią juridinę galią turintis teisės aktas. ES teisės viršenybė nėra konkrečiai nustatyta Konstitucijoje, tačiau ES teisė laikoma turinčia viršenybę nacionalinės teisės atžvilgiu.

Pagal Konstitucijos 5 straipsnio 4 dalį Bulgarijos Respublikoje laikantis konstitucinės tvarkos ratifikuotos, paskelbtos ir įsigaliojusios tarptautinės sutartys tampa valstybės teisės aktų dalimi. Jos turi viršenybę bet kokios nacionalinėje teisėje įtvirtintos kolizinės normos atžvilgiu.

Žemesniame teisės normų hierarchijos lygyje yra teisėkūros priemonės.

Vykdomoji valdžia turi teisę priimti aktus, pavyzdžiui, dekretus, nutartis, rezolucijas, taisykles, potvarkius, instrukcijas ir įsakymus.

Institucinė sąranga

Už teisės normų priėmimą atsakingos institucijos

Nacionalinei asamblėjai suteiktos įstatymų leidybos galios. Ji gali priimti, iš dalies keisti, papildyti ir panaikinti įstatymus.

Kad įstatymai būtų įgyvendinami, Ministrų Taryba priima dekretus, nutartis ir rezolucijas. Ministrai priima taisykles, potvarkius, instrukcijas ir įsakymus.

Tarptautinių teisės aktų srityje Ministrų Taryba sudaro tarptautines sutartis, kai yra tam įgaliojama pagal teisės normas. Nacionalinė asamblėja ratifikuoja (arba nesutinka ratifikuoti) tokias tarptautines sutartis:

kurios yra politinio arba karinio pobūdžio;

kurios yra susijusios su Bulgarijos Respublikos dalyvavimu tarptautinėse organizacijose;

kuriomis numatomi Bulgarijos Respublikos sienų pakeitimai;

kuriose yra įpareigojimų Valstybės išdui;

kuriomis numatomas valstybės dalyvavimas tarptautiniuose arbitražo ar teisiniuose procesuose;

kurios yra susijusios su pagrindinėmis žmogaus teisėmis;

kurioms turi įtakos įstatymų veikimui arba kurioms vykdyti reikia priimti naujus teisės aktus;

kurias aiškiai reikia ratifikuoti;

kuriomis Europos Sąjungai suteikiami įgaliojimai, grindžiami Konstitucija.

Sprendimų priėmimo procesas

Konstitucijos priėmimas

Didžioji nacionalinė asamblėja, kurią sudaro 400 narių, prireikus priima naują Konstituciją.

Išsamesnė informacija pateikiama Bulgarijos Respublikos Konstitucijos 158 straipsnio 1 dalyje.

Nacionalinė asamblėja gali iš dalies keisti visas Konstitucijos nuostatas, išskyrus nuostatas, priklausančias Didžiosios nacionalinės asamblėjos kompetencijos sričiai. Siekiant iš dalies keisti Konstitucijos nuostatas, būtina trijų ketvirtadalių visų Nacionalinės asamblėjos narių balsų dauguma trijuose balsavimuose, vykstančiuose trimis skirtingomis dienomis. Per septynias dienas po Konstitucijos pataiso priėmimo ją pasirašo ir Oficialiajame valstybės leidinyje paskelbia Didžiosios nacionalinės asamblėjos pirmininkas.

Teisėkūros sprendimų priėmimo procesas

Pagal Konstitucijos 87 straipsnį bet kuris Nacionalinės asamblėjos ar Ministrų Tarybos narys turi teisę pateikti įstatymo projektą.

Įstatymo projektą priima Nacionalinė asamblėja per du svarstymus. Per pirmąjį svarstymą svarstomas visas įstatymo projektas. Parlamento nariai per Nacionalinės asamblėjos nustatytą terminą gali raštu teikti pasiūlymus iš dalies pakeisti per pirmąjį svarstymą priimtą įstatymo projektą. Nacionalinė asamblėja nuodugniai apsveria įstatymo projektą ir jį priima per antrąjį svarstymą. Priimtas įstatymo projektas perduodamas Bulgarijos Respublikos Prezidentui, kuris pasirašo dekretą dėl jo paskelbimo. Aktas paskelbiamas Oficialiajame valstybės leidinyje ir įsigalioja po trijų dienų, išskyrus atvejus, kai tame akte nustatyta kitaip.

Teisinių duomenų bazės

Oficialiuoju valstybės leidiniu galima nemokamai naudotis [Oficialiojo valstybės leidinio](#) interneto svetainėje. Internetinėje redakcijoje pateikiami Nacionalinės asamblėjos paskelbti įstatymų projektai, Ministrų Tarybos dekretai, tarptautinės sutartys, kiti teisės aktai, taip pat visi viešųjų pirkimų ir koncesijų skelbimai.

Mokamose teisinių duomenų bazėse, pavyzdžiui, [Apis](#), [Ciela](#) ir [Juridinėje enciklopedijoje](#), pateikiamas visas teisinės informacijos spektras, tačiau už naudojimąsi šiomis duomenų bazėmis reikia mokėti.

Paskutinis naujinimas: 17/12/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.